

PRAKSISNYTT - FIH

Praksis - konsulent - ordningen

Samarbeid Informasjon Kommunikasjon
Allmennpraksis - Sykehus – Spesialistpraksis

Nr 12/2000 09.08.00

Om lav blodprosent	Litt om Anemi	Litt om Leukemi	Rutiner ved KK
Ventetider Radiologi	Lab-nytt	Hvem er vi?	Redaksjon

Barneavdelingen - Lav blodprosent, er det farlig det ?

Nei ,det er ikke lett å være allmennlege som ser så mange syke barn, og hører mange foreldres bekymringer om alvorlig sykdom. Det stod jo i ukebladene at de ikke måtte godta det som doktoren sa: "bare en virus, liksom", barnet hadde jo leukemi !

Det er heller ikke lett å sette opp klare kjøreregler for hvornår man gjør hva og hvem man henviser hvor ? Men man kommer langt med *en god anamnese* og klinisk us ,og kanskje en Hb.

I "Nelson :Textbook of Pediatrics" 15.utgave: oppgis normal område for Hb hos barn i alderen 6 mnd. til 6 år som mellom 10,5 - 14, med middelverdi = 12. Vanligvis vil en ikke reagere på verdier før fra 9 tallet og nedover.

Litt om anemi:

En langsomt utviklet anemi kan være symptomfattig, mens en hurtig utviklet vil gi symptomer ved en langt høyere Hb verdi. De to hyppigste årsakene til anemi i barneårene er "melkeanemi" pga. for mye melkedrikking og en infeksjons anemi pga. hyppige og eller langvarige infeksjoner.

Symptomene kan være:

- nedsatt anstrengelse toleranse,
- blekhet
- tretthet
- kortpustethet
- takykardi
- etter hvert hjertesvikt

Årsakene:

1. Nedsatt produksjon: Enten mangel på byggestoff som jern, protein, vitaminer, eller benmargsvikt som f.eks. leukemi .
2. Økt tap: dels akutt eller kronisk blødning, dels en rekke sjeldne sykdommer, men også vanlige virussykdommer. Glem ikke malaria hvis de har vært ute på reise.

Litt om leukemi:

Sykdommen utgår fra benmargen, og er den vanligste maligne sykdommen hos barn, men sjelden tross alt.

Symptomer:

- Anemi fører til blekhet og slapphet
- Granulocytopeni følges av infeksjon, feber og slapphet
- Trombocytopeni gir petekkier, evt. større blødninger.
- Ben og leddsmerter er tidlig symptom hos mange. (*Diff. diagnose*: Osteomyelitt, som skal til pediatere, og ikke til kirurgene.)

Diagnosen:

Anamnese, klinisk us. og blodprøver som Hb, hvite med diff, trombocytter og blodutstryk.

Hva så:

- Barn med tretthet/slapphet og lav Hb bør diagnostiseres .Ikke start jernbehandling før du har påvist jernmangelanemi. (ferritin)
- Barn med tretthet / slapphet ,lav Hb og tilleggssymptomer bør antageligvis henvises for utredning. En litt langvarig "influenza liknende tilstand" bør vel utredes etter 1-2 måneder. Slike barn har gjerne litt svingende alm.tilstand: noen gode og noen dårlige dager, mens leukemi barn er vedvarende syke.

Avd. overlege Dag Roness og praksiskonsulent Eric Mills

Svar på spørsmål fra 1.linjetjenesten om rutiner ved KK-FIH:

Ø.hj. henvendelse til Fødepol. kan skje telefonisk dersom pasienten må vurderes innen 2 dager. (Obs.helgedager)

Henvendelsen rettes til vakthavende gynekolog (overlege) calling nr 2318 via sykehusets sentralbord.

Alle andre henvisninger må skje skriftlig, gjerne i form av kopi av svangerskapsjournal med påført problemstilling. (Husk å føre på pasientens telefonnr.)

Dersom en pasient henvises skriftlig til fødepoliklinikken for avvikende tilvekst og SF-mål er det viktig å anføre om den gravide kjenner "godt med liv". Dersom korrekte opplysninger er gitt i henvisning, er det KK's ansvar å vurdere hvor raskt den gravide må tilsees ved Føde.pol.

(Ved tvil kontaktes vakthavende overlege telefonisk).

Ved vannavgang skal den gravide alltid sendes til sykehuset for vurdering. Hun kan reise i vanlig bil (med mindre annet er bestemt på forhånd pga avvikende leie etc.)

Obs: Unngå vaginal eksplorasjon Videre behandlingsopplegg bestemmes i avdelingen.

Fertilitetsutredningen starter alltid ved gyn.pol. Kartlegging av den enkelte pasient bestemmer den videre behandling ved Fertilitetsavdelingen. De ulike behandlingsformer (hormonstimulering/IVF/ICSI) har forskjellig prioritet slik at spørsmålet om ventetid ikke kan besvares enkelt.

Avd. overlege Saltveit og praksiskonsulent Tore Haaland

Ventetider ved FIH radiologisk avd :

- Det er for tiden ingen ventetid for time til vanlig skjelett fotografering, lungefoto eller CT-undersøkelser.
- Det er ca. 4 ukers ventetid på gastroundersøkelser, mammografi og ultralyd, og ca. 6 ukers ventetid på angiografi.
- Radiologisk avdeling prøver å holde ventetidene på dette nivået, men noe lengre ventetider kan forventes over sommeren i forbindelse med ferieavvikling.
- Øyeblikkelig hjelp henvisninger tas fortløpende uten ventetid.
- Der er ikke grunnlag for henvisninger til HRI av hensyn til ventetider ved FIH, alle henvisninger vedrørende ultralyd, gastro, mammo og angio, leses og vurderes av overlege for prioritering, og hastetilfeller prioriteres innen 1-3 uker.

Viser videre til "opprop til kolleger" fra dr.Vegrim ved HRI i forbindelse med Hordaland Fylkeskommunes utspill om private laboratorier og røntgeninstitutter. Rogaland fylkeskommune har avtale med HRI om kjøp av tjenester fram til år 2007, og kolleger kan derfor fortsette sin henvisningspraksis som før.

Avd. overlege Aalvik og praksiskoordinator Svindland

Lab-nytt:

Dr. Alex Karlsson-Parra slutter ved sentrallaboratoriet FIH 01.07.00, og skal tilbake til Sverige for å jobbe der.

Immunanalysene vil fortsatt bli utført ved lab FIH.

Dr. Hans Østergaard har permisjon fra 01.09.00 for å drive forskningsarbeide i Australia.

Dr. Jørgen Lyngbye er ansatt i 10,5 mnd. fra 16.08.2000 som vikar for Hans Østergaard.

Lyngbye kommer fra København, har arbeidet i Norge før og er spesialist i klinisk biokjemi og nukleærmedisin, og er bl.a forfatter av "Norsk håndbok i laboratoriemedisin", samt har en medisinsk doktorgrad. **Avd. overlege**

Østergaard og praksiskoordinator Svindland

Dette er praksiskoordinator / praksiskonsulentene ved FIH:

Ansvar for:

Dr Marianne Svindland telefon direkte 52 73 20 60 (FIH onsdag) Radiologisk avdeling og sentrallab.

Dr Tor M Aune telefon direkte 52 85 75 36 (Kopparen) Medisinsk og nevrologisk avdeling

Dr Torbjørn Egenberg telefon 52 77 52 88 (Aksdal) Seksjon for kirurgi og ortopedi

Dr Tore Haaland telefon 53 76 80 10 (Ølen) Gynekologisk avdeling

Dr Eric W Mills mobiltel 90 89 39 80 (Etne) Barne avdeling

Dr Christian Veuskens telefon 52 73 73 68 (Haugesund) Øye- og ØNH avdelingene

Praksiskonsulentordningen Fylkessjukehuset i Haugesund 5513 HAUGESUND	Redaktør Marianne Svindland Spesialist i allmenmedisin Praksiskoordinator	Telefon sentralbord: 52 73 20 00 Telefon direkte: 52 73 20 75 Telefax: 52 73 20 19
---	---	--